

سیاست خارجی چین در سال ۲۰۰۹

این گزارش منعکس کننده مواضع رسمی دولت چین است که توسط آقای یانگ جیه چی^۱ وزیر خارجه چین در یکی از جلسات یازدهمین کنگره ملی خلق چین در ماه مارس میلادی سال جاری مطرح گردیده است.

برنامه سیاست خارجی چین بر چهار محور استوار است: تقویت مناسبات پایدار با سایر کشورها، تحکیم دوستی و مودت با کشورهای همسایه، توسعه و ارتقای سطح همکاری با کشورهای در حال توسعه به ویژه در قاره

همکاری‌های شانگهای و اجلاس رهبران کشورهای عضو مجمع همکاری‌های اقتصادی آسیا-اقیانوسیه^۲ در نوامبر ۲۰۰۹، را می‌توان ذکر نمود.

اقدامات فراسوی دولت در سال ۲۰۰۹

۱. پیشبرد دیپلماسی امنیتی با هدف تأمین حاکمیت چین، حفظ تمامیت ارضی و منافع امنیتی حاصله از آن.

۲. تداوم پیگیری دیپلماسی فرهنگی با هدف افزایش دوستی و همکاری بین ملت چین با سایر ملل جهان.

۳. تقویت حمایت کنسولی از حقوق قانونی و منافع مردم چین و شرکت‌های آن در خارج از کشور.

موضوعات کلیدی مطروحه در سال ۲۰۰۹

بحران اقتصادی

یکی از اقدامات مورد نظر چین تعامل با سایر کشورها در مواجهه با بحران اقتصادی جهان است. در این رابطه باید به حضور فعال چین در اجلاس گروه ۲۰ و مشارکت مالی به میزان ۴۰ میلیارد دلار در برنامه افزایش

آفریقا و پیگیری حل و فصل مشکلات در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی. در این راستا انجام دو اولویت مهم زیر در سال جاری مد نظر می‌باشد:

۱- ایفای نقش فعال‌تر در رابطه با حل و فصل بحران مالی جهانی و مقابله با تأثیرات آن بر ساختار اقتصادی کشور با هدف تداوم رشد سالانه منطبق با برنامه‌های بلند مدت این کشور.

۲- مشارکت بیشتر در فعالیت‌های بین‌المللی از جمله حضور در اجلاس گروه ۲۰ (که در ماه مارس سالجاری انجام و نتایج مثبتی در تأمین منافع چین داشته است). همچنین شرکت در نشست‌های ۸ کشور صنعتی در ماه ژوئیه در شهر "مدلنا" ایتالیا، اجلاس سازمان

2. Asia-Pacific Economic Cooperation

1. Yang Jiechi

چین و آمریکا

از زمان آغاز ریاست جمهوری باراک اوباما در آمریکا، روابط چین و دولت جدید آمریکا در مسیر جدیدی قرار گرفت. دیدارهای وزرای خارجه دو کشور در پکن و واشنگتن و ملاقات رؤسای جمهور در حاشیه اجلاس گروه ۲۰، زمینه ساز شروع مثبتی در زمینه گسترش روابط دو کشور در سال جاری میلادی محسوب می‌گردد.

در این رابطه چین آمادگی خود را جهت توسعه همکاری در زمینه‌های مختلف به ویژه در خصوص حل بحران مالی جهان با رعایت منافع متقابل، اعلام داشته است.

چین و اتحادیه اروپا

سفر دالایی لاما رهبر تبعیدی تبت به فرانسه موجب عدم برگزاری اجلاس مشترک اتحادیه با چین در اواخر ۲۰۰۸ گردید. برخی از کشورهای اروپایی با پشتیبانی از دیدگاه‌های جدایی طلبانه دالایی لاما، در امور داخلی کشور دخالت نموده و تیرگی روابط را موجب می‌گردند.

چین خواستار تقویت روابط با کشورهای عضو اتحادیه بر پایه رعایت حقوق طرفین و عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر می‌باشد.

چین و روسیه

از زمان تحقق همکاری‌های استراتژیک بین چین و روسیه در ۱۳ سال گذشته، روابط دو کشور روند رو به رشدی داشته است. پیشبرد اقدامات زیر در سال جاری مورد نظر است:

- اهتمام چین جهت افزایش میزان تبادل هیأت‌های دو کشور و همکاری در موضوعاتی چون انرژی، علوم و فناوری.

- با توجه به مصادف بودن سال ۲۰۰۹ با شستمین سالگرد برقراری مناسبات میان چین و روسیه، دو کشور باید ضمن اهتمام و تشریک مساعی در زمینه توسعه همکاری در

منابع صندوق بین‌المللی پول و تخصیص مبالغی برای کمک به کشورهایی که بیشترین آسیب را از بحران مالی جهان دیده‌اند، اشاره نمود.

همچنین موضوع تقویت همکاری در سیاست‌های کلان اقتصادی، ایجاد ثبات در بازارهای مالی بین‌المللی و کمک به کشورهای در حال توسعه جهت نیل به اهداف توسعه هزاره سازمان ملل^۱، نیز از سایر اقدامات مورد نظر این کشور می‌باشد.

تغییرات آب و هوایی

باتوجه به برگزاری کنفرانس بین‌المللی تغییرات آب و هوایی در شهر کپنهاگ دانمارک در دسامبر ۲۰۰۹، موضع دولت چین بر کار مشترک کشورهای عضو و پیگیری "نقشه راه بالی"^۲ و هدایت آن در مسیر نیل به اهداف مورد نظر استوار است. موفقیت اجلاس مذکور بر نظارت کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در چارچوب رعایت اصل "کارمشترک اما مسؤولیت‌های متفاوت" استوار می‌باشد.

در این راستا چین برنامه "طرح ملی تغییر آب و هوایی" خود را ادامه داده و مساعی خویش را در ایفای تعهدات بین‌المللی با هدف موفقیت کنفرانس مذکور به کار خواهد بست.

۱. اهداف توسعه هزاره یا Millennium Development Goals اختصار MDGs نامیده می‌شوند. این اهداف که در سال ۲۰۰۰ در سازمان ملل بر سر آنها توافق شد، باید تا سال ۲۰۱۵ تأمین شوند. اهداف توسعه هزاره عبارتند از: بریسه کنی فقر، تأمین آموزش ابتدائی در سطح جهانی، برابری جنسیتی و توانمند سازی زنان، کاهش مرگ و میر اطفال، بهبود وضعیت مادران، مبارزه با ایدز و مالاریا و سایر بیماری‌ها، تضمین پایداری محیط زیست و مشارکت جهانی برای توسعه.

۲. سیزدهمین کنفرانس تغییرات آب و هوایی سازمان ملل متحد، در دسامبر ۲۰۰۷ در شهر بالی اندونزی تشکیل و طی آن با تصویب بیانیه‌ای به نام "نقشه راه بالی" به کار خود پایان داد. این کنفرانس که سیزده روز به طول انجامید، کشورهای جهان را ملزم کرد تا سال ۲۰۰۹ درباره پیمان جدیدی برای جلوگیری از گرم شدن زمین به توافق برسند. لازم به ذکر است به‌رغم اینکه "نقشه راه بالی" اقدامات مشخصی را برای مقابله با گرم شدن کره زمین معین نکرد، ولی برنامه و دستور کار مذاکرات آینده را با هدف یافتن راه‌های جلوگیری از آلودگی هوا و کمک فکری و مالی به کشورهای فقیر به منظور تسریع در انتقال فناوری‌های سازگار با محیط زیست، معرفی کرده است. قرار است مذاکرات به تصویب پیمانی منجر شود که در سال ۲۰۱۲ جایگزین پیمان کیوتو شود.

موضوعات مبتلابه نظام بین‌الملل، کمک به پایه ریزی و تقویت نظام چند قطبی مبتنی بر دموکراسی در جهان را دنبال نمایند.

چین و ژاپن

لزوم افزایش سطح تماس بین دو کشور در سال جاری با هدف ارتقای سطح همکاری‌های دوجانبه و کمک به حل و فصل مسائل و موضوعات منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله برون‌رفت آسیا از تأثیرات بحران مالی جهان.

چین و شبه جزیره کره

به‌رغم مشکلات بوجود آمده در تداوم مذاکرات شش جانبه پیرامون خلع سلاح اتمی کره شمالی، چین از اجرای توافقنامه ۱۹ سپتامبر ۲۰۰۵ مربوط به خلع سلاح هسته‌ای کره شمالی حمایت نموده و تمام مساعی خویش جهت پیشبرد توافقنامه مذکور و ورود به مرحله سوم مذاکرات را ادامه خواهد داد.

همچنین چین با تأکید بر همکاری‌های اقتصادی با کره جنوبی از نهایی نمودن قرارداد تأسیس منطقه آزاد تجاری، حمایت می‌نماید.

چین و همسایگان آسیایی

چین خواستار توسعه مناسبات با کشورهای آسیایی به ویژه همسایگان خود می‌باشد. در این رابطه شرکت‌های چینی آمادگی خود را جهت حضور فعال در امر تجارت و سرمایه‌گذاری در کشورهای همسایه دارند. در این رابطه

چین ضمن حمایت از پیشبرد ابتکار چیانگ مای "Chiang mai initiative" و سازوکارهای در نظر گرفته‌شده برای حمایت از سیستم مالی کشورهای عضو و واکنش مناسب در مقابل هرگونه گسیختگی در روند جابجایی سرمایه و ثابت نگاه داشتن نرخ ارز خود که زمینه‌ساز تقویت همکاری بین کشورهای منطقه با ایجاد بازار سرمایه آسیایی و قرار دادن آن در ائتلاف مبادلات خارجی منطقه‌ای ۱۰+۳ را دنبال نموده و همکاری خود را با کشورهای دیگر در قالب کمیسیون River Commission Mekong(MRC) که زیرمجموعه انجمن ملل آسیای جنوب شرقی سارس محسوب می‌شود، تداوم خواهد داد.

سه کشور چین، ژاپن و کره جنوبی باید با تقویت همکاری و اتحاد خود با سیاست حمایت از تجارت داخلی که مورد نظر آمریکا است، مقابله نموده و زمینه ساز تقویت اعتماد عمومی ملل آسیا، در مواجهه با اثرات بحران مالی جهان گردند.

چین و آفریقا

با شکل‌گیری اجلاس همکاری‌های اقتصادی چین و آفریقا در سال ۲۰۰۶، دوستی و همکاری با کشورهای قاره آفریقا وارد مرحله جدیدی گردید. چین همواره تلاش خود را جهت کمک به پیشبرد توسعه آفریقا منطبق با تأمین منافع طرفین (چین و کشورهای مذکور)، اعلام داشته است. در سال جاری نیز یکی از برنامه‌های سیاست خارجی چین تقویت مناسبات با کشورهای حوزه آفریقا است.

فرامرز جنتی

نماینده‌گی جمهوری اسلامی ایران - یکن